

חלק ה' – חשיפה תעסוקתית לגורמים פיזיקליים

21. חשיפה תעסוקתית לרעש מזיק

מספר העובדים בישראל החשופים לרעש מזיק (כשמפלס הרעש המשוקלל גבוה מ-85 דציבל (A) למשך 8 שעות), נאמד בכ-200-300 אלף. **החירושות המקצועיות** תופסת את המקום הראשון מכלל מחלות המקצוע המדווחות למוסד לביטוח לאומי כדי לזכות בטיפול ובפיצוי המתאימים כפגיעה בעבודה.

הנוק הבריאותי והגבלת כושר העבודה, עד להפסד מקום העבודה הקבוע והמקצוע, הם מנת חלקו של העובד שנפגע. לכן, קיימת כבר עשרות שנים פעילות ענפה של מוסדות וארגונים להגנת העובדים מרעש מזיק - למניעת הנוק הבריאותי: על-ידי אגף הפיקוח על העבודה (כיום במשרד התמ"ת) - לאכיפת החוק ולפיקוח על מקומות העבודה; על ידי המוסד לבטיחות ולגיהות - להדרכה, על ידי המחלקות לרפואה תעסוקתית של קופות החולים (שירותי בריאות כללית, מכבי שירותי בריאות, קופ"ח לאומית) ושירותים רפואיים מוסמכים אחרים - לצורך בדיקות רפואיות תקופתיות ולקביעת כושר העבודה של העובדים.

הפיצוי לעובדים שנפגעו מרעש מזיק ניתן ע"י המוסד לביטוח לאומי, עפ"י תיקון של התקנות שפורסם ב-1985, בתוקף החל מ-1.4.1963, בעוד שהתחיקה, במסגרת פקודת התאונות ומחלות מקצוע (הודעה), 1945, עודכנה במשרד העבודה והרווחה ב-1968 ותוקנה ב-1980 - לצורך מסירת הודעה על החירושות המקצועיות, הרי שרק ביוני 1984 פורסמו לראשונה **"תקנות הבטיחות בעבודה (גיהות תעסוקתית ובריאות העובדים ברעש), התשמ"ד-1984**.

תקנות אלה נועדו לקבוע, בין השאר, גם את סדרי הפיקוח על העובדים ברעש במקומות העבודה ובתהליכי העבודה השונים, וכן את המועדים לביצוע הבדיקות הרפואיות לעובדים ברעש, והבדיקות הסביבתיות-תעסוקתיות במקום העבודה.

במרוצת השנים, מאז פורסמו התקנות העיקריות ב-1984, חלו בהן מספר שינויים אשר פורסמו כתיקונים לתקנות. בסוף 1993 הוחלט באגף הפיקוח על העבודה, לאחר שנועצו בוועדה מקצועית מייעצת, **לקבוע את דרגות החשיפה בהפרשים של 3 דציבלים (A)**, במקום של 5 דציבלים (A) כפי שהיה קודם לכן. השינוי הזה הומלץ באותו זמן גם על ידי ה-ACGIH (שהתקנים שלהם מהווים תקן רשמי במדינת ישראל החל מ-1983). השינוי התפרסם כתיקון לתקנות בשנת 1995 (ק"ת 5655 מיום 22.1.1995). תיקון נוסף שפורסם ב-4.4.2000 (ק"ת 6028) כולל מספר שינויים חשובים נוספים לתקנות הקיימות, לרבות **שינויים בהגדרת "עובד ברעש מזיק"** ובתוספת הראשונה **(תיקון ועדכון רשימת "העבודות או תהליכי העבודה שהעובד בהם נחשב כעובד ברעש מזיק")**.

מהו רעש

הרעש מורכב מגלי קול הנקלטים על ידי האוזן. גל הקול הוא הפרעת לחץ המתפשטת באוויר. בצליל נקי קיימים אזורי לחץ גבוה ואזורי לחץ נמוך הפוגעים באוזן לסירוגין. מהירות התפשטות הקול באוויר היא 340 מטר לשנייה באורכי גל בתחום שבין 8 מטרים ל-2 סנטימטרים.

המרחק בין 2 שיאים של לחץ נקרא **"אורך גל"**, ומספר הפעמים ששיא לחץ עובר דרך מקום מסוים נקרא **"תדירות"** (frequency). **"תדירות"** היא מספר המחזורים של גלי קול בשנייה אחת, והיא נמדדת ביחידות "הרץ" (Hz). אוזן האדם המבוגר רגישה לתדירויות של קולות שבין **16 הרץ ל-20,000 הרץ**. אולם, **תדירות הקול של הדיבור נמצאת בתחום שבין 500 ל-2,000 הרץ**.

גלי הקול הנכנסים לאוזן החיצונית מרעידים, באמצעות קרום התוף, מערכת מכנית המורכבת מ-3 עצמות קטנות הנמצאות באוזן התיכונה. מהאוזן התיכונה הרעידות מועברות אל חלון ה"שבלול" הנמצא באוזן הפנימית, ומשם, באמצעות הממברנה הנמצאת לאורך השבלול הפנימי המלא בנוזל, הרעידות מגיעות לתאי השערות המפעילים את העצבים הקשורים לשמיעה, כדי להגיע לבסוף, למרכז השמיעה שבמוח (בצמוד לשבלול נמצאות 3 תעלות חצי-מעגליות שיש להן תפקיד חשוב במערכת שיווי המשקל של הגוף).

ראו איור מבנה האוזן ואודיוגרמה
בעמ' 434

רעש הוא קול בלתי רצוי. לתופעה הפיזיקלית הזאת של שינויי לחץ קוליים באוזניים יש השפעות פיזיולוגיות ונפשיות על גוף האדם. **מיפלס לחץ הקול נמדד, באופן מעשי, ב"דציבלים"**. "דציבל" הוא יחידת ייחוס לוגריתמית, לפי הנוסחה: $L_p = 20 \times \log(P_1^2/P_0^2)$. כלומר: **מיפלס לחץ הקול L_p** שווה ל-20 פעמים לוגריתם היחס בין ריבוע לחץ הקול P_1 המוקרן על ידי הרעש, לבין ריבוע לחץ הקול P_0 שהוא הלחץ המינימלי הניתן לשמיעה (השווה ל- $2 \cdot 10^{-4} \mu\text{Bar}$).

לפי הגדרה זו, ה"דציבל" הוא יחידה אובייקטיבית שאינה מתחשבת ברגישותן של המערכות השונות בגוף האדם למרכיבים השונים של הרעש. לכן פותחו יחידות סובייקטיביות המיועדות לספק סולם הערכה כמותי לסוג הרעש ולהשפעתו על גוף האדם החשוף אליו. לגבי רעש תעשייתי ותעסוקתי מקובל להשתמש ביחידות **"דציבל A"**, אשר מהוות יחידות מדידה סובייקטיבית המתחשבות בשינוי רגישות האוזן למיפלסי הרעש השונים, והמסומנות ב-dB(A).

את מיפלס לחץ הקול ("מיפלס הרעש" או "עוצמת הרעש") מודדים **במד-רעש**. זהו מכשיר אלקטרוני הכולל מיקרופון מכויל, מגבר אלקטרוני ואינדיקטור. מדידת מיפלסי הרעש נעשית על ידי חישוב הלחץ הנמדד, בהתאם לתכונות האוזן, כדי לבטא את מידת ההפרעה לאוזן הנגרמת על-ידי הרעש.

מהו "רעש מזיק" תעסוקתי

כאשר מיפלס הרעש עובר את גבול ה-85dB(A) מערכת השמיעה מתעייפת. בשלב הראשון היא עדיין מסוגלת לחזור למצב תקין לאחר הפסקת החשיפה לרעש המזיק. אך לאחר זמן מסוים הפגיעה באוזן הפנימית היא בלתי-הפיכה. אז מתפתחת ירידה בכושר השמיעה התחושתית-עצבית, חירשות מקצועית, וגם פגיעות נוספות - במערכת שיווי המשקל ובמערכות נוספות בגוף האדם.

התקנות מגדירות:

"רעש מזיק" - רעש שמפלסו גבוה מהערכים המותרים בתקנות, העלול לגרום לנזק בריאותי לעובד החשוף לו במקום עבודתו.

ה"רעש המזיק" יכול להיות "רעש מתמשך" או "רעש התקפי", או שניהם גם יחד. התיקון לתקנות משנת 1995 מגדיר אותם כדלקמן:

"רעש מתמשך" - רעש שמפלסו קבוע או משתנה, הנמשך ברציפות יותר משנייה אחת, והנמדד ביחידות dB(A), בעזרת מד-רעש מכויל המכוון למצב *Leq*, ומשך המדידה 30 שניות לפחות, או כמשך הרעש, אם הרעש נמשך פחות מ-30 שניות.

"רעש התקפי" - רעש שלגביו מתקיימים 2 התנאים הבאים:

(1) הרעש נמשך ברציפות פחות משנייה אחת;

(2) בזמן מדידת הרעש קיים הפרש העולה על 20dB(L) או 20dB(C) בין קריאת מד-הרעש כשהוא מכוון למצב "SLOW". לבין קריאת מד-הרעש כשהוא מכוון למצב "PEAK". רעש זה ימדד ב-dB(L) במד-רעש מכויל המכוון למצב "PEAK".

■ **"dB(A)", "dB(C)", "dB(L)"** - הם מצבי מדידת רעש בסקאלות A, C או L, שהן סקאלות השיקלול המוגדרות בהתאם לתקנים מס' 651 ו-804 של הוועדה הבינלאומית לאלקטרוטכניקה (IEC);

■ **Leq** - הוא מיפלס רעש שווה ערך או משוקלל ב-dB(A).

הרמה התעסוקתית של "רעש מזיק"

החשיפה המקצועית-תעסוקתית ל"רעש מזיק מתמשך והתקפי" משפיעה לרעה על כושר השמיעה וגורמת לנזק בריאותי לגוף האדם, בהתאם למשך הזמן שהאדם העובד נמצא בתחום מיפלסי רעש גבוהים, המובאים בטבלה שלהלן. החשיפה לרעש היא תוצאה של מיפלס הרעש ושל משך החשיפה גם יחד. לדוגמה: החשיפה המשוקללת המותרת לרעש מזיק מתמשך היא זהה כאשר מיפלס הרעש הוא 85dB(A) - למשך 8 שעות חשיפה, או, כאשר המיפלס הוא 91dB(A) - למשך 2 שעות חשיפה, או 97dB(A) - למשך 30 דקות בלבד של חשיפה. מכל מקום, חשיפה לרעש משוקלל שמיפלסו גבוה מ-115dB(A) אסורה!

התקן המעודכן לחשיפה משוקללת מותרת לרעש מתמשך והתקפי, שפורסם ב-22.1.1995 (ק"ת 5655) קובע את רמות החשיפה בהפרשים של 3 דציבל (A) במקום בהפרשים של 5 דציבל (A) כפי שהיה נהוג קודם.

הרמה החדשה של החשיפה המשוקללת המירבית המותרת לרעש מתמשך

משך החשיפה המירבי המותר ליום עבודה	מיפלס הרעש, דציבל (A)
שעות	
24	80
16	82
8	85
4	88
2	91
1	94
דקות	
30	97
15	100
7.5	103
3.75	106
1.88	109
0.94	112
0.5	*115
* חשיפה לרעש משוקלל שמיפלסו מעל 115dB(A) אסורה	

המדידה של מיפלסי הרעש ביחידות dB(A) היא, כאמור, מדידת ייחוס לוגריתמית. לכן, מיפלס רעש של 88dB(A) הוא כפול בעוצמתו ממיפלס רעש של 85dB(A), בעוד שמיפלס רעש של 95dB(A) גבוה פי 10 ומיפלס רעש של 105dB(A) גבוה פי 100 ממיפלס רעש של 85dB(A), הנחשב לקו הגבול ה"בטוח" ל-8 שעות חשיפה לרעש מזיק, במקומות העבודה ובתהליכי העבודה השונים.

רמת החשיפה המירבית המותרת לרעש התקפי

מספר ההתקפים המירבי המותר של רעש התקפי ביום עבודה בן 8 שעות	מיפלס הרעש בדציבל *
100	**140
1,000	130
10,000	120
* כפי שנמדד ב-dB(L) במד-רעש מכויל המכוון למצב "PEAK" ** חשיפה למיפלס רעש התקפי העולה על 140dB(L) אסורה!	

הערה: ועדת הגיהות של אגף הפיקוח על העבודה הציעה בינואר 2006 לבטל טבלה זו.

מהי מנת חשיפה

חשיפת העובד לרעש מזיק אינה תלויה רק במיפלס הרעש אלא גם במשך זמן החשיפה אליו. לדוגמה: מי שנחשף לרעש שמיפלסו 85dB(A) למשך 4 שעות בלבד אינו מוגדר כעובד ברעש מזיק. ניתן להסביר זאת בצורה ברורה יותר במונחים של "מנת חשיפה", שהיא ביטוי נוסף לסך-כל האנרגיה האקוסטית המתקבלת בפרק זמן מסוים של חשיפה לרעש. זהו היחס בין משך זמן חשיפת העובד למיפלס רעש מסוים לבין משך זמן החשיפה המותר לאותו מיפלס הרעש.

מנת החשיפה היא ערך יחיד המבטא בתוכו גם את משך זמן החשיפה וגם את מיפלס הרעש.

מנת החשיפה המותרת היא 100%, והיא שקולה לחשיפה למיפלס רעש של 85 דציבל למשך 8 שעות או, לחשיפה למיפלס רעש של 88dB(A) למשך 4 שעות או ל-91dB(A) למשך 2 שעות וכו'. את מנת החשיפה ניתן לחשב לפי הנוסחה:

$$D = \frac{C}{T} \times 100\%$$

כאשר: C = משך זמן חשיפת העובד למיפלס רעש מסוים;

T = משך זמן החשיפה המותר לאותו מיפלס רעש.

D = מנת חשיפה באחוזים;

כדי להשתמש בנוסחה צריך למצוא תחילה את משך זמן החשיפה המותר במיפלס מסוים.

לדוגמה: עובד נמצא במקום שבו נמדד מיפלס רעש של 94dB(A) במשך משמרת של 8 שעות. משך החשיפה המותר (T) למיפלס רעש של 94dB(A) הוא 60 דקות. משך החשיפה (C) הוא כמשך המשמרת והוא 480 דקות.

$$D = \frac{480}{60} \times 100\% = 800\%$$

מדידת הרעש המזיק

מדידת הרעש המזיק צריכה להתבצע בעזרת מד-רעש מכויל, המצויד במנגנון למדידת "רעש מתמשך" המכוון למצב Leq, ולמדידת "רעש התקפי" המכוון למצב PEAK. **מדידת הרעש המזיק תבוצע אחת לשנתיים לפחות**, אלא אם כן הורה מפקח עבודה אזורי אחרת (לקצר או להאריך את מירווחי הזמן בין המדידות והבדיקות הסביבתיות התקופתיות). המדידה תבוצע במפעל או במקום עבודה שבו עובדים ברעש מזיק, או שיש יסוד סביר להניח שעובדים בו ברעש מזיק, בסמוך לאוזניהם של העובדים, על ידי **בודקים מעבדתיים מוסמכים ממעבדות מוסמכות**, שהוסמכו לכך על ידי מפקח עבודה ראשי של אגף הפיקוח על העבודה במשרד התמ"ת, לאחר שקיבל את המלצת ועדת הגיהות של האגף ולאחר שהמועמדים עברו מבחן מתאים.

החובה לערוך את הבדיקות הסביבתיות של מיפלסי הרעש המתמשך וההתקפי מוטלת על המעביד, אשר חייב לפנות לאחת מהמעבדות המוסמכות, כדי שתבצע את המדידות. המעבדה המוסמכת **חייבת לבצע את מדידות מיפלסי הרעש המתמשך וההתקפי ב-Leq**, בתחנות העבודה השונות ובאולמי הייצור והעבודה. רצוי שלמעבדה המוסמכת תהיה יכולת לבצע גם **בדיקה ספקטראלית של תדירויות הרעש במיפלסי רעש גבוהים מאוד**, על מנת שתהיה אפשרות להעריך את סוג מגיני האוזניים המתאימים לשימוש באותו מקום עבודה, כאשר שיטת החישוב הקצרה אינה יעילה (ראו בהמשך), מכיוון שרוב מגיני האוזניים המשווקים יעילים למיפלסי רעש גבוהים בתדירויות הגבוהות אך לא בתדירויות הנמוכות.

אגף הפיקוח על העבודה דורש כיום מהבודקים המוסמכים לרעש לכלול בבדיקות הרעש גם **בדיקות אישיות** ולא רק **בדיקות שטח** (הדבר מעוגן בנוהל מעודכן). בבדיקות אישיות תבוצענה תוך שימוש בדוזימטר או במד רעש אינטגרלי, אשר ישקפו את חשיפת העובד לרעש במשך כל המשמרת בעבודתו.

לאחר **שהמעביד** מקבל את תוצאות המדידות של מיפלסי הרעש המתמשך וההתקפי מהמעבדה המוסמכת, עליו לשלוח מיד העתק שלהן למפקח העבודה האזורי, למעבדה לגיהות תעסוקתית של משרד התמ"ת ולשירות הרפואי המוסמך המבצע את הבדיקות הרפואיות לעובדים. בנוסף, עליו לפרסם את התוצאות בתחנות העבודה השונות, כדי שיובאו לידיעת העובדים, ואף למסור לעובדים העתק לפי בקשתם. על המעביד גם לנהל יומן מעקב שבו יירשמו התוצאות של מדידות מיפלסי הרעש השונים, תוך ציון התאריך, השעה ומקום הדגימה. **המעביד חייב לשמור על תוצאות הבדיקות הסביבתיות של מיפלסי הרעש במשך 20 שנה לפחות.**

תיקון לתקנות, מיום 4.4.2000 (ק"ת 6028), מחייב גם את **המעבדה המוסמכת**, שבדקה את מיפלסי הרעש, לשלוח את תוצאות הבדיקות שביצעה, ישירות למעבדה לגיהות תעסוקתית של משרד התמ"ת וגם **לשמור אותן למשך 20 שנים לפחות.**

צירוף מיפלסי רעש ממספר מקורות

חיבור בין מיפלסי רעש שונים המתקיימים בסמיכות, במקום עבודה, לקבלת מיפלס רעש מקורב אחד, איננו חיבור אריתמטי פשוט. כך, בגלל נתונים סביבתיים בקירבת מקורות הרעש ובגלל האופי הלוגריתמי של הסקאלה הדציבלית. הטבלה הבאה ממחישה באופן תיאורטי את החישוב שיש לעשות לצורך חיבור מיפלסי רעש שונים (החישוב נעשה כך לצורך הערכה בלבד):

מספר ה-dB שיש להוסיף למיפלס הגבוה	ההפרש בין 2 מיפלסי הרעש ב-dB במקום עבודה אחד
3	1-0
2	4-2
1	9-5
0	מעל 10

כך לדוגמה, אם מודדים במקום עבודה אחד 2 מיפלסי רעש של 2 מכונות דומות, כשכל מיפלס רעש הוא ברמה של 90 דציבל (A) - סכום הרעשים התיאורטי של 2 המיפלסים יהיה 93 דציבל (A). אך, אם 2 מיפלסי הרעש יהיו שונים: 90 ו-96 דציבל (A), לדוגמה, סכום הרעשים, כפי שמוסבר בטבלה שלמעלה, יהיה 97 דציבל (A).

הנזק הבריאותי מרעש מזיק

הנזק הבריאותי מרעש מזיק פוגע במערכת השמיעה ובמערכת החוץ-שמיעתית.

הנזק למערכת השמיעה של עובד החשוף לרעש מזיק

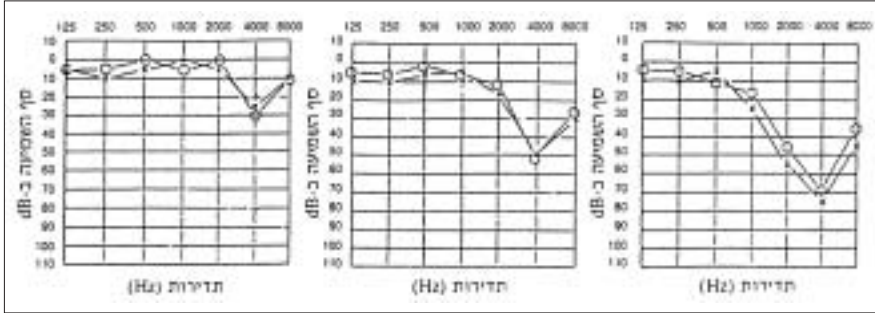
קיימות 2 הגדרות מקובלות הקשורות לנזק הנגרם לאוזן מחשיפה לרעש מזיק:

1. **Occupational Noise Induced Hearing Loss** - ירידה בכושר השמיעה, במשך זמן ארוך, עקב חשיפה ממושכת לרעש מתמשך או לרעש התקפי.

2. **Occupational Accoustic Trauma** - שינוי פתאומי בכושר השמיעה, עקב חשיפה פתאומית וחד-פעמית להתפרצות של רעש, כגון כתוצאה מהתפוצצות חומר נפץ.

הנזק למערכת השמיעה מתבטא בירידה בכושר השמיעה התחושתית-עצבית, בשתי האוזניים. הירידה היא מעל ל-30 דציבל בממוצע, בתדירויות של 1000, 2000, 3000 ו-4000 הרץ - ומתגלה בבדיקה האודיומטרית. הירידה בכושר השמיעה התחושתית-עצבית מתחילה להופיע בתדירויות הגבוהות, בתחום 3000 ו-4000 הרץ (הנקראת בשם "שקע אודיומטרי"), בדרך כלל באופן מקביל וזהה ב-2 האוזניים. הירידה הזאת נוטה להחמרה אם העובד ממשיך להיות חשוף לרעש המזיק, באופן שבד בבד עם העמקת השקע האודיומטרי (בסביבת 3000 ו-4000 הרץ) מתרחבת הירידה בכושר השמיעה עד שהיא כוללת ופוגעת באופן חלקי, ולאחר מכן גם באופן משמעותי יותר, בשמיעת תדירויות הדיבור (500, 1000 ו-2000 הרץ).

אודיוגרמה (דוגמאות)

ככל שעולה גילו של האדם קיימת גם ירידה בכושר השמיעה הפיזיולוגית הטבעית שלו (**פרסביקוזיס**) גם ללא חשיפה לרעש מזיק. את העובדה הזאת צריך להביא בחשבון בזמן ביצוע הבדיקה האודיומטרית לאנשים מבוגרים בגילים שמעל ל-40; 50; 60 שנה ויותר.

גם **תרופות מסוימות הקרויות "אוטוטוקסיות"**, כגון: כינין (לטיפול במלריה), סטרפטומיצין (לטיפול בשחפת) ותרופות אנטיביוטיות אחרות כגון: אמינוגליקוזידים או אמינוזידים, יכולות לגרום לירידה בכושר השמיעה, גם אצל אנשים צעירים, ללא קשר לחשיפה לרעש המזיק. ממחקרים שפורסמו מתברר שגם הטולואן, הקסילן והסטירן וכן העופרת, המנגן והפחמן החד-חמצני הם אוטוטוקסיים. חשודים כאוטוטוקסיים גם הפחמן הדו-גפריתי, הארסן, הכספית והטריכלורואתילן.

לירידה בכושר השמיעה שנגרמה עקב חשיפה לרעש מזיק יכולה להתלוות לפעמים תופעה נוספת של **"רעש תמידי"** באוזניים, הנקראת **"טיניטוס"** או **"טינטון"**. "רעש תמידי" המופיע בצורת רעשים או זמזומים שאינם ניתנים למדידה אובייקטיבית אך מוכרים, בדרך כלל, כנזק בריאותי (גם ע"י המוסד לביטוח לאומי) כשהם נלווים בקביעות לעקומה אופיינית של ירידה בכושר השמיעה התחושית-עצבית מרעש מזיק. הטינטון נחלש בסביבה רועשת וגובר בסביבה שקטה.

הנזק הבריאותי החוץ-שמיעתי מרעש מזיק

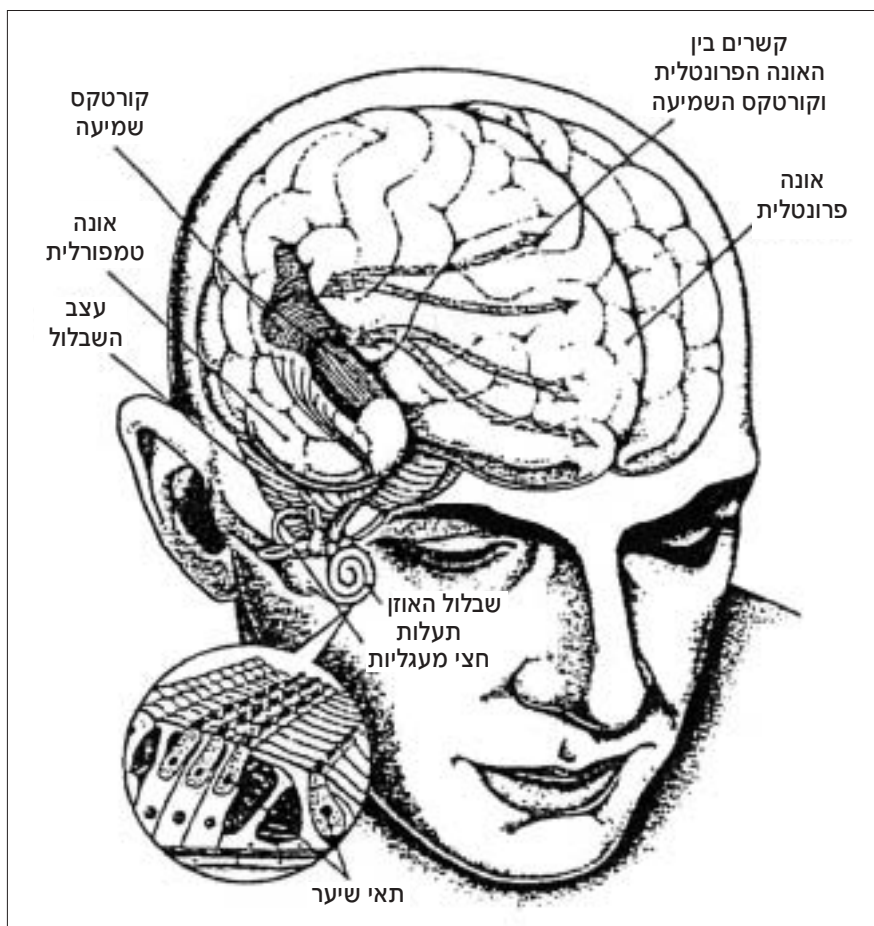
הנזק הזה מוכר וידוע פחות מהנזק השמיעתי, אך חשיבותו מבחינת הכושר הבריאותי-תעסוקתי של העובד היא גדולה. מערכות הגוף העיקריות הנפגעות הן אלה הנמצאות בגיוס מוגבר של האנרגיה הגופנית הפנימית:

1. **מערכת שווי-המשקל** (הנמצאת באוזן הפנימית);
2. **מערכת הלב וכלי הדם:** דופק מהיר, עליה בלחץ-הדם;
3. **מערכת העצבים והנפש:** מתח נפשי, ירידה בריכוז, עייפות גוברת, תשישות בסוף יום העבודה, הפרעות בהתנהגות ובשינה;

4. מערכת הפרשות של הורמונים ואלקטרוליטים: שינויים רבים לרבות עלייה בהפרשת האדרנלין והקורטיזול (שיש להם השפעה על מערכת הלב ולחץ הדם).

מערכת השמע

הנזק הבריאותי החוץ-שמיעתי מרעש מזיק אינו פחות מהנזק השמיעתי והחירשות המקצועית, מכיוון שיש לו השלכות ישירות על כושר עבודתו ותיפקודו של העובד המתבטאים בעיקר:

- בירידה בכושר הביצוע לגבי תפקידים מורכבים;
- בעלייה במספר הטעויות בתיפקודו של העובד;
- בהגברת הנטייה לתאונות עבודה.

מי נחשב כ"עובד ברעש מזיק"

התקנות (לאחר תיקון ב-ק"ת 6028, מיום 4.4.2000) מגדירות:

"עובד ברעש מזיק" - כל אחד מאלה:

(1) אדם העובד בעבודה או בתהליך עבודה מן הנקובים בתוספת הראשונה;

(2) אדם החשוף, במקום עבודתו, לרעש מזיק מתמשך או התקפי מעל לרמת החשיפה המשוקלת המרבית המותרת לרעש מתמשך והתקפי, או מעל לרמת החשיפה המרבית המותרת לרעש התקפי, והוא עובד **200 שעות בשנה לפחות**, אלא אם כן הורה מפקח עבודה אזורי על תקופה שונה ממנה לגבי מקום עבודה מסוים;"

כאשר מנתחים את ההגדרה הזאת מבינים שהיא מתייחסת ל-2 קבוצות של עובדים הנחשבים כ"עובדים ברעש מזיק":

1. כל אדם החשוף במקום לרעש מזיק מתמשך או התקפי בהתאם לתוצאות הבדיקות הסביבתיות-תעסוקתיות של המעבדה המוסמכת, והוא **עובד לפחות 200 שעות בשנה**.

2. **כל אדם העובד באחת מהעבודות או תהליכי העבודה, שהעובד בהם נחשב כ"עובד ברעש מזיק", גם ללא עריכת בדיקות סביבתיות-תעסוקתיות במקום העבודה, ואשר מופיעות בתוספת הראשונה לתקנות, ב-13 קבוצות כדלהלן** (בהתאם לתיקון שפורסם ב-ק"ת 6028, מיום 4.4.2000):

(1) חציבה, פיצוץ, גריסה וטחינה;

(2) ניפוט, טווייה, שזירה ואריגה מכניים;

(3) ניסור, השחזה וליטוש מכניים;

(4) נגרות מכנית;

(5) מסגרות ופחחות, לרבות סמרור וחיתוך מתכות בגוים;

(6) הפעלת ציוד מכני הנדסי וטרקטורים, ללא תא מפעיל סגור;

(7) הפעלת פטישים פנוימטיים;

(8) ניקוי עם או התזה בעזרת אויר דחוס;

(9) הפעלת מכבשים, למעט מכבשים הידראוליים;

(10) הפעלת מלגוזות בדיזל או בגז, ללא תא מפעיל סגור;

(11) הסקת דודי קיטור בדלק נוזלי;

(12) הפעלת מדחסי אוויר.

(13) הפעלת טורבינות וגנרטורים, מכסחות דשא, חרמשים ממונעים ומשורי שרשרת המונעים באמצעות מנוע של שריפה פנימית."

תיקון לתקנות (ק"ת 6028, מיום 4.4.2000) ע"י הוספת **תקנה 14א - פטור** מחדש כדלהלן:

"ראה מפקח עבודה אזורי, בעקבות בדיקה סביבתית של מפלס הרעש במקום עבודה שמבוצעים בו עבודה או תהליכי עבודה מן הנקובים בתוספת הראשונה, כי העובדים אינם חשופים עוד לרעש מזיק, רשאי הוא לפטור אותו מקום עבודה מתחולת התקנות, כולן או מקצתן, ורשאי הוא לעשות כן לתקופה קצובה, במגבלות ובתנאים אשר יורה."

אמצעי גיהות סביבתיים ואישיים

בכל מקום עבודה או תהליך עבודה שבו נמצאו מיפלסי רעש גבוהים מרמת החשיפה המשוקללת המירבית המותרת, **המעביד חייב לנקוט בצעדים הבאים** כדי להוריד את מיפלסי הרעש אל מתחת לרמת החשיפה המשוקללת המירבית המותרת, ככל שהדבר ניתן לביצוע, לפני שהוא מספק מגיני אוזניים מתאימים לעובדים ומחייב אותם להשתמש בהם בזמן העבודה בחשיפה לרעש המזיק:

1) להפחית את מיפלסי הרעש הגבוהים בעזרת אמצעים טכניים הנדסיים, הן במקום העבודה בכלל והן בתחנות העבודה השונות בפרט, כך שיגיעו לרמה שתהיה נמוכה מרמת החשיפה המשוקללת המירבית המותרת;

2) לבודד כל מקום עבודה שבו נמצאו מיפלסי רעש גבוהים מרמת החשיפה המשוקללת המירבית המותרת, באופן שרק העובדים החיוניים לתהליך העבודה יימצאו באותו מקום;

3) להפחית את משך השהייה של העובדים בסביבת רעש מזיק אל מתחת למשך זמן החשיפה המירבית המותרת;

4) רק במקרה שכל האמצעים הנ"ל נכשלו או שאינם בני-ביצוע - יש לפנות לשימוש **במגיני אוזניים מהסוגים המתאימים** (אטמי אוזניים, אוזניות מגן להגנת השמיעה וכיו"ב) המיועדים להפחית את מיפלסי הרעש המגיעים לאוזן. המעביד חייב לספק לעובדים את מגיני האוזניים המתאימים והעובדים **חייבים להשתמש בהם** ולשמור על שלמותם וניקיונם. כל זאת - רק באופן זמני, עד לביצוע השינויים ונקיטת אמצעי הגיהות הסביבתיים להפחתת הרעש במקור, ככל שהדבר בר-ביצוע. מהאמור לעיל, משתמע שניתן לתבוע לדין עובד שקיבל מהמעביד את מגיני האוזניים ולא השתמש בהם בזמן העבודה ברעש מזיק.

שימוש בציוד מגן אישי¹

את התאמת הציוד להגנת השמיעה (צל"ש) לרעש שבסביבה יש לבדוק אל מול נתוני ההנחתה שלו, המסופקים ע"י היצרנים. בעזרת הנתונים האלה ניתן להעריך את המידה שבה מפחית הציוד את חשיפתו של העובד לרעש, או במילים אחרות: כמה רעש מגיע לאוזן כשמשתמשים בציוד להגנת השמיעה. ברור שלכל ציוד יש יכולת הנחתה משלו. הנתונים ניתנים בטבלה המפרטת את ההנחתה לכל ספקטרום של תדרים בנפרד.

בעבר נהגו לחשב את הנחתת הצל"ש תוך שימוש בספקטרום של תדרים (שיטת החישוב הארוכה) אך שיטה זו הוכחה כמסורבלת, למרות שהיא יותר מדויקת. כיום נהוג להשתמש בשיטה המקוצרת המבוססת על מספר **NRR** (Noise Reduction Rating). מספר NRR הוא ערך נוסף, המסכם את ההנחתה בתדירויות השונות ומקל את בחינת ההתאמה של הצל"ש. אך יש לעשות בו תיקונים מספריים, המתחייבים מאופיו המעבדתי של הנתון לעומת החשיפה הממשית, בשטח.

עוצמת רעש משוערת עם צל"ש על אוזני העובד היא מיפולס הרעש שנמדד במקום העבודה ב-dB(A) פחות NRR.

הגדרה זו מתאימה כאשר מדידת הרעש מתבצעת ב-dB(C).

כאשר מבצעים מדידה ב-dB(A) - ברוב המקרים יש לתקן את ההגדרה כדלקמן:

עוצמת רעש משוערת עם צל"ש על אוזני העובד היא מיפולס הרעש שנמדד במקום העבודה ב-dB(A) פחות (7 - NRR).

כלומר: מפחיתים 7 מערך ההנחתה שנלקח בחשבון.

באופן תיאורטי, כדי לבדוק את יעילותו של הצל"ש יש למדוד את רמת הרעש הכוללת במקום העבודה ולהפחית ממנה את ערך ה-NRR. הערך שיתקבל הוא עוצמת הרעש המשוערת אשר תגיע לאוזני העובד בעת השימוש באמצעי המגן.

דוגמה: ערך NRR של אוזניות מסוימות הוא 21dB ועוצמת הרעש שאליה נחשף העובד היא 98dB(A). לאוזניו של העובד המשתמש בציוד זה יגיע רעש בעוצמה:

$$98\text{dB(A)} - (21 - 7) = 84\text{dB(A)}$$

הסתבר ששיטה זו - לאחר שמבצעים בה את התיקונים המתאימים - מתאימה למבחני המעבדה. בפועל, במקום העבודה, קיימים גורמים רבים נוספים המשפיעים על ההגנה שהצל"ש מקנה, כגון: אטימה לא טובה, תחזוקה לקויה ועוד. הנחתת הרעש ע"י הציוד קטנה בהרבה מהנתונים המתקבלים במעבדה.

1. סעיף זה נכתב ע"י רון וויזנר, מנהל מחלקת הגיהות במוסד לבטיחות ולגיהות

כדי להגיע לנתונים הקרובים ככל האפשר לביצועי הצל"ש בפועל יש לתקן את ערך ה-NRR:

1. **לפי הנחיית OSHA** - כדי להתאים את ה-NRR למצב בשטח יש להקטין את ערך ה-NRR כדי 50%. התיקון מבוצע עפ"י הנוסחה:
מיפּלס רעש משוער באוזן = מיפּלס הרעש שנימדד (ב-dB(A) פחות $(NRR - 7) / 2$)
דוגמה: מיפּלס הרעש שנמדד: 98dB(A); נתוני הנחתה: NRR = 25;
הנחתה משוערת עם צל"ש: **89dB(A) = $(98 - 7) / 2$**

2. **NIOSH ממליצה** על בדיקת התאמה לפי תקן ANSI S12.6-1997. אם לא קיימת בדיקה כזאת, מומלצים התיקונים הבאים:
- **לאוזניות** - הפחתת 25% מנתוני NRR של היצרן;
- **לאטמים ברי עיצוב** (Formable Earplugs) - הפחתת 50% מנתוני ההנחתה של היצרן;
- **לשאר אמצעי המגן** - הפחתה של 70% מנתוני ההנחתה של היצרן.

בישיבת ועדת הגיהות של משרד העבודה והרווחה ביום 2.9.2002, התעוררה השאלה כיצד להתייחס לעבודה עם ציוד מגן אישי להגנת השמיעה: האם להתייחס לערכים המופיעים בטבלה של התקנות או שיש להביא בחשבון את רמת ההנחתה של הציוד שבו משתמשים, ולהתייחס לרמת הרעש המזיק לאחר ההנחתה של הציוד שבו משתמשים.

נשמעו דעות שונות. רון ויזינגר, מנהל מחלקת הגיהות במסוד לבטיחות ולגיהות, הציג את הבעייתיות של הפער בין תוצאות בדיקות מעבדה שנערכו לציוד המגן האישי לבין רמת ההנחתה, במציאות, של אותו ציוד מגן אישי. הוצגו גם התייחסויות שונות של מוסדות שונים בעולם לבעיה.

לאחר דיון הוחלט בוועדת הגיהות **לאמץ את הגישה של OSHA**. כמו כן הומלץ שציוד המגן הנבחר יאפשר עבודה של 8 שעות. כלומר: הרמה, לאחר החישובים עפ"י OSHA, תהיה מתחת ל-85dB(A), ובהתאמה לגבי רמות הנחתה פחותות - בהתאם לטבלה שבתקנות. בכל מקרה - יש לשאוף שהציוד הנבחר, יגיע לרמת הנחתה מתחת ל-85dB(A).

הדרכת העובדים

המחוקק לא מסתפק בכך שהמעביד מספק את מגיני האוזניים לעובדים, אלא מחייב אותו גם **בהדרכה שנתית של כל העובדים ברעש מזיק**, הן בכתב והן בעל-פה, לגבי הניק הבריאותי מרעש מזיק והאמצעים שיש לנקוט להשגת גיהות תעסוקתית מתאימה להגנה מפני הרעש.

המעביד גם חייב לנקוט באמצעים כדי לוודא שההדרכה שניתנה לעובדים הובנה על ידם כראוי והם פועלים לפיה, כאמור בתקנות ארגון הפיקוח על העבודה (מסירת מידע והדרכת עובדים), התשנ"ט-1999.

המחוקק דורש מהמחזיק במקום העבודה לנהל פנקס הדרכה שבו ירשום את שמות העובדים שהשתתפו בהדרכה, מועדי מתן ההדרכה, סוג ההדרכה, שם המדריך, כשירותו ותפקידו.

בכל מקום עבודה או תהליך עבודה, אשר בהם נמצאו מיפלסי רעש גבוהים מהחשיפה המשוקללת המירבית המותרת - המעביד יתלה שילוט קבוע ובולט לעין שבו נאמר:

**אזור רעש מזיק - חובה להשתמש במגיני אוזניים מתאימים
העובדים חייבים בביקורת רפואיות תקופתיות ע"י שירות רפואי מוסמך!**

רצוי להוסיף מתחת לשלט הזה את מיפלס הרעש שנמצא באותו מקום עבודה, כנדרש בחוק, ואשר צוין כבר לעיל.

בדיקות רפואיות

תקנות הבטיחות בעבודה (גיהות תעסוקתית ובריאות העובדים ברעש), התשמ"ד-1984 (ק"ת 4647) שפורסמו ביוני 1984, מחייבות את המעביד לתאם עם השירות הרפואי המוסמך (בדרך כלל, המחלקות לרפואה תעסוקתית של קופות החולים - 'שירותי בריאות כללית', 'מכבי שירותי בריאות' וקופ"ח הלאומית) עריכת בדיקות רפואיות לעובדים ברעש מזיק, **בתוך חודש לפני תחילת העבודה** ברעש מזיק ובאופן **תקופתי חוזר**, כמפורט בהמשך. הבדיקות הרפואיות תבוצענה על ידי רופאים מורשים, משירות רפואי מוסמך.

כ"שירות רפואי מוסמך" משמשים:

- המחלקות לרפואה תעסוקתית של קופות החולים (כללית, מכבי ולאומית) ברחבי הארץ;
- מוסדות רפואיים, מכונים רפואיים ומרפאות במפעלים, שהוסמכו לכך על ידי שר התמ"ת בהסכמת שר הבריאות.

כ"רופאים מורשים" משמשים:

- כל הרופאים המומחים לרפואה תעסוקתית;
- כל הרופאים (תעסוקתיים ורופאי א.א.ג.) שהוסמכו לכך על ידי שר התמ"ת בהסכמת שר הבריאות, ושמותיהם פורסמו ברשומות (ילקוט הפרסומים) או במסמכי הסמכה של אגף הפיקוח על העבודה.
- רופא מורשה אינו יכול לפעול באופן עצמאי, אלא חייב לערוך את הבדיקות הרפואיות אך ורק במסגרת השירות הרפואי המוסמך אליו הוא שייך.

היקף הבדיקה הרפואית (תקנה 7)

“(א) הבדיקה הרפואית הראשונית תכלול את אלה:”

(1) אנמנזה רפואית כללית, לרבות התייחסות לנטילת תרופות אוטוטוקסיות;

(2) אנמנזה תעסוקתית, לרבות התייחסות לשירות בצבא;

(3) בדיקה קלינית כללית, לרבות מדידת לחץ דם;

(4) בדיקה אודיומטרית;

(5) כל בדיקה נוספת לפי ראות עיניו של הרופא המורשה הבודק.

“(ב) הבדיקה הרפואית החוזרת תכלול את אלה (לפי תיקון קודם של התקנות):”

(1) בדיקה אודיומטרית;

(2) כל בדיקה נוספת לפי ראות עיניו של הרופא המורשה הבודק.”

תדירות הבדיקות הרפואיות:

1. **בדיקה רפואית ראשונית** - תוך חודש ימים לפני תחילת העבודה;

2. **בדיקה רפואית חוזרת** - אחת לשנה, לכלל העובדים ברעש מזיק.

השירות הרפואי המוסמך ינהל, לגבי כל עובד שהוא בודק, **כרטיס בדיקות רפואיות** (הנשאר בידי הרופא המורשה). כמו כן עליו להנפיק לכל עובד **פנקס בריאות**, שבו יצוינו התאריכים של ביצוע הבדיקה הרפואית הנוכחית, הבדיקה הבאה ומסקנות הרופא המורשה, לגבי התאמה או אי-התאמת העובד להתחיל או להמשיך לעבוד ברעש מזיק.

אי-התאמה לעבוד ברעש מזיק

בהתאם ל"תקנות הבטיחות בעבודה (גיהות תעסוקתית העובדים ברעש), התשמ"ד-1984" (ק"ת 4647) נקבעו קריטריונים שונים לעובד ברעש מזיק, אשר מתחיל לעבוד או עבד כבר בעבר ברעש מזיק והוא ממשיך את עבודתו. ההחלטה לגבי כושר עבודתו של העובד, להתחיל או להמשיך לעבוד ברעש מזיק, היא בידי הרופא המורשה הבודק (מהשירות הרפואי המוסמך) לאחר עריכת הבדיקות הרפואיות הנדרשות בתקנות.

1. **יראו עובד כמי שאינו מתאים להתחיל לעבוד ברעש מזיק**, אם בבדיקה הרפואית הראשונית נמצא אצלו אחד מאלה:

■ **ירידה בכושר השמיעה התחושתית-עצבית, בשתי האוזניים:**

- מעל ל-20 דציבל בממוצע, בתדירויות של 1000 ו-2000 הרץ;

- מעל ל-30 דציבל בממוצע, בתדירויות של 3000 הרץ;

- מעל ל-40 דציבל בממוצע, בתדירות של 4000 הרץ.

■ **אי-התאמה אחרת לדעת הרופא המורשה הבודק.**

2. **כמו כן יראו עובד שאינו מתאים להמשיך לעבוד ברעש מזיק**, אם בבדיקה הרפואית החוזרת נמצא אצלו אחד מאלה:

■ **ירידה בכושר השמיעה התחושתית-עצבית, בשתי האוזניים:**

מעל ל-30 דציבל בממוצע, בתדירויות של 1000, 2000, 3000 ו-4000 הרץ. אולם, מאחר ומספר העובדים שהיו חשופים לרעש מזיק במשך שנים רבות בעבודתם ובמקצועם, ואשר שמיעתם נפגעה כנראה כתוצאה מהחשיפה הממושכת ללא הגנה מתאימה, עשוי להיות גבוה מאד, ויהיה צורך להוציאם מעבודתם הקבועה מבלי כל בטחון שיימצא להם מקום עבודה מתאים, חלופי, אחר - **נקבעו עוד 3 קריטריונים**, לשיקולו של הרופא המורשה הבודק, בנוסף לירידה בכושר השמיעה לפי הבדיקה האודיומטרית, כדלהלן:

(1) צריכה להיות נטייה להחמרה באודיוגרמה מבדיקה חוזרת אחת לקודמתה;

(2) יש להתחשב ביעילות השימוש במגיני האוזניים לשמירת מצב סטבילי באודיוגרמות;

(3) יש להתחשב גם במגמה האבולוטיבית של הפגיעה באוזן הפנימית של העובד, באופן שרק אם אין יציבות באודיוגרמות השונות יש להרחיקו מהעבודה.

■ **נזק באוזן הפנימית, באחת משתי האוזניים לפחות** (בנוסף או בנפרד מהירידה בכושר השמיעה), כגון: הפרעות בשיווי המשקל, טינטון, וכו' (סעיף זה בוטל בתיקון שפורסם ב-4.4.2000);

■ **אי-התאמה אחרת לדעת הרופא המורשה הבודק.**

על אף האמור לגבי הפסילה המוחלטת של עובד העומד להתחיל לעבוד ברעש מזיק, שיש לו ירידה בכושר השמיעה מעל לערכים שנקבעו - יכול הרופא המורשה, בהמלצה מנומקת בכתב, להמליץ בפני מפקח עבודה אזורי להעסיק בכל זאת את אותו עובד ברעש מזיק. הדבר מתייחס גם לגבי אנשי מקצוע, כגון: טכנאי טקסטיל ומהנדסי טקסטיל, נגרים, חרטים וכיו"ב, אשר נפגעו בכושר שמיעתם בחו"ל לפני שעלו ארצה והם רוצים להשתלב מחדש במקצועם.

חובת הודעה על חירשות מקצועית, ההכרה כפגיעה בעבודה והפיצוי מהמוסד לביטוח לאומי

תקנות הבטיחות (גיהות תעסוקתית ובריאות העובדים ברעש), התשמ"ד-1984, מחייבות כל רופא מורשה, אשר בבדיקות הרפואיות שביצע מצא אצל העובד **"אי-התאמה לעבוד ברעש מזיק"**, להודיע על כך למפקח עבודה אזורי תוך 10 ימים, כדי שהמפקח ישלח התראה מתאימה למעביד, ובה יפרט את חובותיו של המעביד בנוגע לאיסור העסקת העובד בחשיפה לרעש מזיק.

כאשר הרופא המורשה או מפקח עבודה אזורי מודיעים על "אי-התאמת העובד לעבוד ברעש מזיק", הכוונה היא **לאסור על העובד ששמיעתו נפגעה לעבוד להבא במקום עבודה שבו מיפולס הרעש המשוקלל ל-8 שעות עבודה ביממה גבוה מ-85dB(A)**, או שמיפולס הרעש המשוקלל ל-4 שעות עבודה גבוה מ-88dB(A) וכי"ב, בהתאם לטבלה המובאת בתחילת הפרק. לכן, לא סביר לאפשר לנפגע מרעש מזיק להמשיך לעבוד במקום עבודתו הקודם, שנמצא בו מיפולס רעש מזיק, אפילו אם ישתמש במגניי אוזניים מתאימים (שבהם היה חייב להשתמש, ממילא, קודם לכן).

פקודת התאונות ומחלות מקצוע (הודעה) - 1945 מחייבת הן את הרופא והן את המעביד להודיע למפקח עבודה אזורי על כל מקרה של עובד אשר לקה ב"ירידה בכושר השמיעה, חירשות ונזק באוזן הפנימית הנגרמים על ידי רעש" - לצורך בירור המקרה או לצורך חקירה אפידמיולוגית, אשר הודות לה ובעקבותיה יהיה ניתן להפחית את מקרי הפגיעה מרעש בעתיד. זוהי אחת מ-79 מחלות המקצוע החייבות הודעה למפקח עבודה אזורי, בהתאם לרשימה שעודכנה ב-1980 בקובץ התקנות מס' 4163.

תקנות הביטוח הלאומי (ביטוח מפני פגיעה בעבודה) (תיקון) - 1985 (ק"ת 4876) מכירות ("בחלק ב") שיש מקום לפיצוי לכל עובד שעבד "עבודה ממושכת בתנאי רעש ממוצע ומשוקלל של לא פחות מ-85 דציבל", אם נמצא אצלו בבדיקה רפואית: **"נזק לאוזן הפנימית הנגרם על ידי חשיפה לרעש, שהביא לירידה בכושר השמיעה בתדירויות הדיבור"** עקב: **"עבודה ממושכת בתנאי רעש ממוצע ומשוקלל של לא פחות מ-85 דציבל"**.

זוהי אחת מ-54 מחלות המקצוע המוכרות על ידי ביטוח לאומי כ"פגיעה בעבודה", בתחולה מ-1.4.1963. לפני התיקון בתקנות הביטוח הלאומי (מ-1985) הופיעה החירשות המקצועית "בחלק א" בניסוח הבא: "נזק באוזן הפנימית הנגרם על ידי רעש והמגיע מעל ל-40 דציבל בממוצע בתדירות הדיבור של 500, 1000 ו-2000 מחזורים לשנייה", כשהנפגע עבד ב"עבודה ברעש ממוצע של לא פחות מ-85 דציבל", בתחולה מ-1.4.1963.

אחוזי הנכות הנקבעים לפי תקנות הביטוח לאומי נעים בין 0% ל-60% נכות, בגין הפחתת כושר השמיעה בדציבלים לפי המדידה האודיומטרית (סעיף 72 (1)). הטינטון או "רעש תמידי באוזניים בלי הפחתת שמיעה בתדירויות הדיבור" מקנה 10% נכות (סעיף 72 (4) (ד) (III)).

הכרה בנכות עקב ירידה בשמיעה ורעשים באוזניים – תיקונים חשובים בחוק הביטוח הלאומי

מן הראוי להביא לידיעת המבקשים לתבוע אחוזי נכות, בגין ירידות בשמיעה וצלצולים באוזניים כתוצאה מעבודה, כי חלו שינויים מרחיקי לכת בכל הנוגע לתנאים המזכים בנכות, מכוח התחיקה בנושא נכות של נפגעי עבודה. הסעיף המרכזי שתוקן הוא 84 א' לחוק, ונקבע בו כי **החל מ-1.4.2005 ייחשב הנפגע כ"נפגע מעבודה עקב חשיפה לרעש" רק אם הוא עונה על 3 תנאים מצטברים:**

1. הנפגע נחשף בעבודתו לרעש התקפי ומתמשך העולה על המותר לפי סעיף 173 בפקודת הבטיחות בעבודה (85 דציבל באופן משוקלל לעובד 8 שעות כיום);

2. כושר השמיעה פחת בשיעור של 20 דציבל, לפחות, בכל אחת מהאוזניים;

3. התביעה למוסד לביטוח לאומי, להכרה בליקוי השמיעה כפגיעה בעבודה, הוגשה בתוך 12 חודשים מהיום שבו תועד הליקוי לראשונה, או מהיום שלדעת הוועדה הרפואית מטעם המל"ל החלה הירידה בשמיעה, המוקדם מביניהם.

אם עד היום היה ניתן להגיש תביעה לביטוח הלאומי בכל מועד שהוא - הרי שמ-1.7.2005 ניתן לעשות זאת רק בתוך 12 חודשים מהפגיעה. אין ספק כי רבים שלא יתנו דעתם לכך או שלא ידעו זאת, יפסידו את זכותם. זוהי אכן גזירה קשה.

תיקון נוסף, חשוב לא פחות, נעשה בנוגע לנכות הניתנת כתוצאה **מצלצולים או רעש באוזניים (טינטון)**. גם כאן **ניתן יהיה להכיר בהם כנכות מעבודה רק אם מתקיימים 3 תנאים מצטברים:**

1. כושר השמיעה בתדירויות הגבוהות פחת בשיעור של 25 דציבל לפחות, בכל אחת מהאוזניים;

2. הטינטון תועד לראשונה ברשומה רפואית לפני שהמבוטח הפסיק את עבודתו שבה היה חשוף לרעש;

3. המבוטח התלונן בעבר מספר פעמים, ודרש טיפול רפואי, ודבר זה נרשם ברשומות הרפואיות אצל רופאיו.